

**Na žiadosť Kňazskej rady Banskobystrickej diecézy,
zídenej dňa 22. októbra 2015 v Banskej Bystrici,
uvádzame hlavné pastoračné zásady,
podľa ktorých sa treba riadiť pri vysluhovaní sviatosti krstu**

Táto inštrukcia môže pomôcť našim pastoračným kňazom, ktorí sa usilujú verne plniť svoje povinnosti. Inštrukcia nenahrádza všeobecné pastoračno – liturgické a morálne – právne nariadenia Katolíckej cirkvi. Inštrukcia vychádza z nich a spomínané cirkevné nariadenia aktualizuje pre pomery nášho biskupstva.

Význam krstu

Krst je prvá a najpotrebnejšia sviatosť. Kňazi ju radi vysluhujú; pri nej sa špeciálne stávajú duchovnými otcami. Výnimočná pastoračná situácia nastáva vtedy, keď rodičia (resp. rodič), ktorí žiadajú o krst svojich detí, sami nežijú kresťansky a ani nemajú cirkevne usporiadané manželstvo. Kňaz tu má veľkú príležitosť nadviazať kontakt s neznámymi farníkmi a podľa možnosti priviesť ich k hlbšiemu zamysleniu, resp. k zmene života. Avšak, aj keby toto nevyšlo (ani kontakt, ani ich zamyslenie či zmena), ich žiadosť o krst nemôže byť zamietnutá a nikdy nemôže byť podmienená cirkevným sobášom rodičov – žiadateľov. Kňaz má povinnosť s láskou pripomenúť žiadajúcim rodičom požiadavky spojené s krstom ich dieťaťa a v skratke im zhrnúť učenie Cirkvi (tzv. krstná náuka; odporúčaná je v dĺžke jednej hodiny).

Niektoré pastoračné situácie

V súlade s doterajšou praxou vysluhovania sviatosti krstu treba udeliť krst deťom, pre ktoré to žiadajú rodičia alebo ich právni zástupcovia – s výnimkou situácie, keď je priamo ohrozený život dieťaťa; vtedy sa dovolene krstí aj proti vôli rodičov.

K udeleniu krstu stačí žiadosť jedného z rodičov alebo z právnych zástupcov.

Ak krst žiada slobodná matka, ktorá statočne vychováva dieťa sama a nežije v nedovolenom zväzku, krst sa má udeliť bez nejakých dodatočných požiadaviek.

Ak krst žiadajú rodičia žijúci v civilnom zväzku alebo v konkubináte a nedokážu uzatvoriť sviatostné manželstvo, avšak praktizujú vieru spôsobmi, ktoré sú pre nich dovolené, dieťa treba pokrstiť, pričom im treba s láskou pripomenúť požiadavky spojené s krstom, ktoré prijíma ich dieťa a poučiť ich (tzv. krstná náuka).

Ak krst žiadajú rodičia žijúci v civilnom zväzku alebo v konkubináte a nechcú uzatvoriť sviatostné manželstvo, ani nepraktizujú vieru spôsobmi, ktoré sú pre nich dovolené, dieťa treba pokrstiť, pričom treba žiadať od krstného (otca, matky), aby on pomohol vychovávať dieťa katolícky.

Krstný rodič (krstná matka; krstní rodičia)

Podľa starého kresťanského zvyku má mať krstenec krstného rodiča, ktorý mu má pomáhať pri praktizovaní kresťanského života. Avšak táto povinnosť – mať krstného – nie je absolútna (por. kán. 872 *CIC*).

V prípade nedostatkov v oblasti viery a náboženskej praxe rodičov dieťaťa, treba dbať na to, aby krstní rodičia boli ľuďmi živej viery. V prípade, že krstný rodič nespĺňa kánonické podmienky na krstného (por. kán. 874 *CIC*), a rodičia ho nechcú vymeniť, treba dieťa pokrstiť bez oficiálneho krstného. Pokrstený nekatolík môže byť (z ekumenických dôvodov) zapísaný len ako svedok krstu, avšak vždy iba popri riadnom krstnom.

Krstným rodičom (otcom, matkou) nemôže byť ani taká osoba, ktorá očividne vedie život nezodpovedajúci zásadám viery a požiadavkám krstného rodičovstva (viď známy prípad španielskeho transsexuála Salinasa).

Cirkevné spoločenstvo – význam a pomoc

V prípade nedostatkov v oblasti viery a náboženskej praxe rodičov dieťaťa aj „krstného“ dieťaťa, dieťa treba pokrstiť. Odôvodnenie: Dieťa je krstné vo viere Cirkvi. Jeho vieru pri krste nahrádza Cirkev – cirkevné spoločenstvo, konkrétne viera diecézy a farskej komunity (por. *Gaudium et spes* 24; *Unitatis redintegratio* 2; *Lumen gentium* 9). Azda najkrajšie je opísané cirkevné spoločenstvo a jeho význam v dokumente medzinárodnej teologickej komisie (rok 2007): „Pretože všetci žijú v určitej forme vzťahu s Kristom (por. *Gaudium et spes* 22) a Cirkev je Kristovým telom, z toho plynie, že v každom okamihu všetci žijú v nejakej forme

vzťahu s Cirkvou. Cirkev je hlboko solidárna a tvorí spoločenstvo s celým ľudstvom (por. *Gaudium et spes* 1). Žije v dynamickom zameraní na plnosť života s Bohom v Kristovi a chce všetkých pritiahnúť k plnosti života. Cirkev je skutočne „univerzálnou sviatosťou spásy“ (*Lumen gentium* 48; por. 1 a 9). Pritom spása má spoločenský rozmer (por. *Gaudium et spes* 12) a Cirkev už teraz okusuje život milosti zo spoločenstva so svätými, ku ktorému sú všetci povolani, a v modlitbe objíma každého človeka v každej situácii, no osobitne pri slávení Eucharistie.“ (*Nádej na spásu pre deti, ktoré zomreli bez krstu*, č. 96).

A ďalej: „Svätosť sídliaca v Cirkvi sa rozširuje aj na osoby, ktoré sú mimo jej viditeľných hraníc, a to prostredníctvom väzieb v ľudskom spoločenstve.“ (*Nádej na spásu pre deti, ktoré zomreli bez krstu*, č. 97).

Nadprirodzená rodina

Cirkev sa musí usilovať aj ľuďom z rodín, ktorých pastorácia je sťažená, ponúkať prostriedky spásy. Duchovní pastieri vedia, že z lásky k pravde sú povinní dobre rozlišovať rôzne situácie. Najmä však pre tých, čo nemajú úplnú prirodzenú rodinu, treba širšie otvoriť brány cirkevnej rodiny, ktorá sa stelesňuje v diecéznej a farskej rodine (por. *Familiaris consortio* 84, 85).

Pánu Bohu vďaka, naše biskupstvo je duchovne živé a životaschopné. Nemáme ani jednu farnosť, v ktorej by celkom chýbala nádej, že pokrstené deti budú dobre vychovávané.

Miesto krstu – prepustenie

Treba prijať za pravidlo, že krst sa má sláviť vo farskom kostole kánonického pobytu rodičov, ak nejestvuje nejaká rozumná príčina krstiť inde. Ak je rozumná príčina (hoci len zo strany rodičov), na základe písomného povolenia vlastného farára možno krstiť aj v inej farnosti. Napísať povolenie rodičom „krstiť inde“, kňaz nemá odmietať; má ho však udeliť po múdrom pastoračnom rozhovore so žiadateľmi krstu.

Záver

Aby sa naši svedomití kňazi (a následne ich farníci) vyhli veľkým rozdielnostiam v pastoračnom prístupe zo strany niektorých jednotlivcov, je dobre najmä v rámci dekanátu bratsky komunikovať a spoločne – jednotne, nakoľko sa dá – rešpektovať naše diecézne kritéria prístupu.

Prosím, aby táto inštrukcia bola zaradená medzi normy našej diecézy.

Banská Bystrica, 12.2.2016

Mons. Marián Chovanec
biskup

(interný dokument Banskobystrického biskupstva)